národní
úložiště
šedé
literatury

Vývoj indexů cen v zahraničním obchodě - 4. čtvrtletí 2015

Klimeš, Vladimír
2016

Dostupný z http://www.nusl.cz/ntk/nusl-374513

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 25.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

ANALÝZA

16. 2. 2016

Vývoj indexů cen v zahraničním obchodě ve 4. čtvrtletí 2015 a v roce 2015

Ceny vývozu se ve 4. čtvrtletí 2015 proti 3. čtvrtletí 2015 snížily o 0,9 %, ceny dovozu o 1,5 % a směnné relace dosáhly hodnoty 100,6 %. Meziročně se ceny vývozu ve 4. čtvrtletí snížily o 3,2 %, ceny dovozu o 3,8 % a směnné relace dosáhly hodnoty 100,6 %. V průměru za celý rok 2015 v porovnání s rokem 2014 se vývozní ceny snížily o 1,7 %, dovozní ceny o 1,9 %, směnné relace činily 100,2 %.

Mezičtvrtletní hodnocení:

Ceny vývozu se ve **4. čtvrtletí 2015** proti **3. čtvrtletí 2015** snížily o 0,9 % (ve 3. čtvrtletí 2015 o 1,6 %). Významněji klesly ceny ostatních surovin o 5,6 %, chemikálií o 4,2 %, polotovarů o 1,4 % a ceny strojů a dopravních prostředků o 0,2 %. Ceny průmyslového spotřebního zboží rostly o 0,3 %.

Ceny dovozu ve **4. čtvrtletí 2015** proti **3. čtvrtletí 2015** klesly o 1,5 % (ve 3. čtvrtletí 2015 o 1,9 %). Z významných skupin klesly ceny minerálních paliv o 10,7 %, chemikálií o 3,4 % a ceny polotovarů o 1,7 %. Ceny strojů a dopravních prostředků rostly o 0,6 %.

Směnné relace ve **4. čtvrtletí 2015** proti **3. čtvrtletí 2015** dosáhly hodnoty 100,6 % (ve 3. čtvrtletí 2015 hodnota 100,3 %). Pozitivní hodnoty směnných relací zaznamenala zejména minerální paliva (107,5 %), potraviny (101,0 %) a polotovary (100,3 %). Nejnižší negativní hodnoty dosáhly ostatní suroviny (96,9 %), chemikálie (99,2 %) a stroje a dopravní prostředky (99,2 %).

Graf č. 1
Graph No. 1

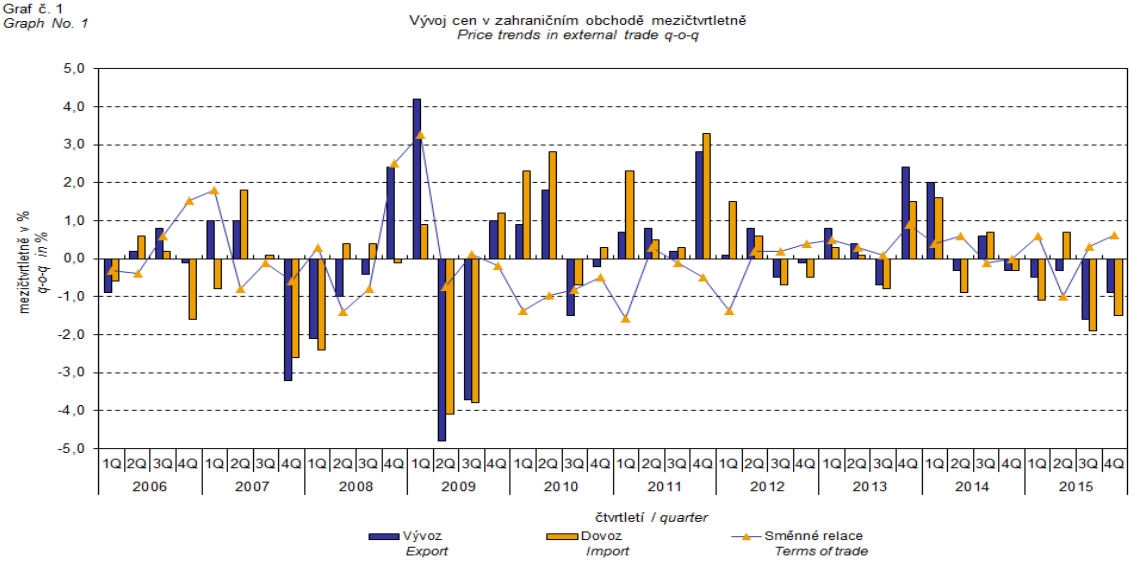

ANALÝZA

Vývoj cen zahraničního obchodu významně ovlivňoval rovněž kurz koruny k hlavním zahraničním měnám. Do mezičtvrtletního indexu kurzu byly zahrnuty dvě nejvýznamnější měny z hlediska českého zahraničního obchodu, tedy EUR a USD. Mezičtvrtletní indexy kurzů CZK k těmto měnám byly váženy váhou, která těmto zahraničním měnám přísluší v indexu vývozních cen, resp. dovozních cen.

Graf č. 2
Graph No. 2

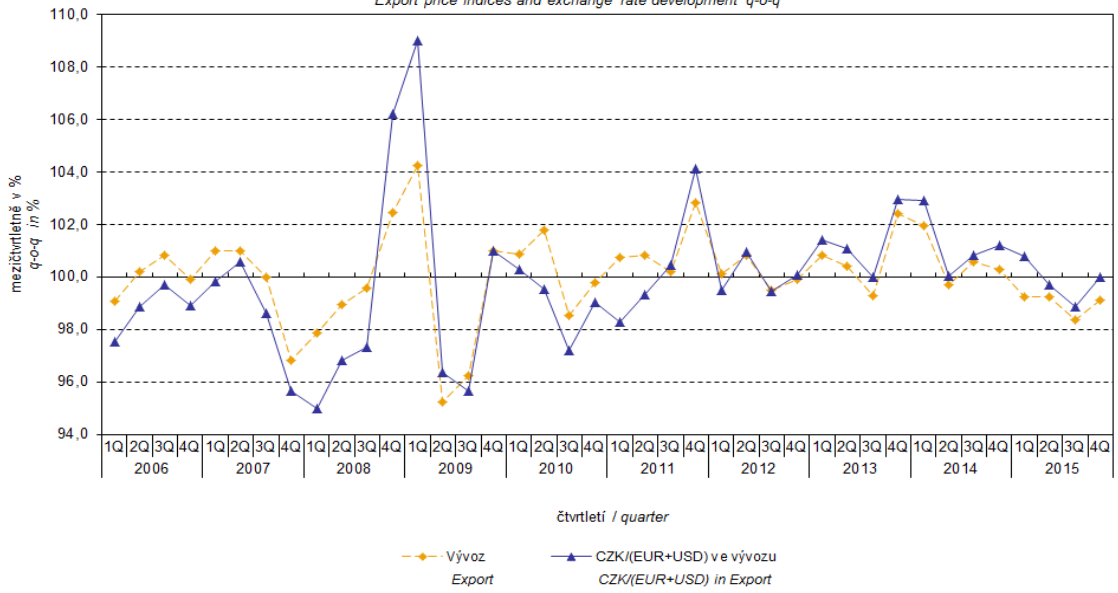

Graf č. 3
Graph No. 3

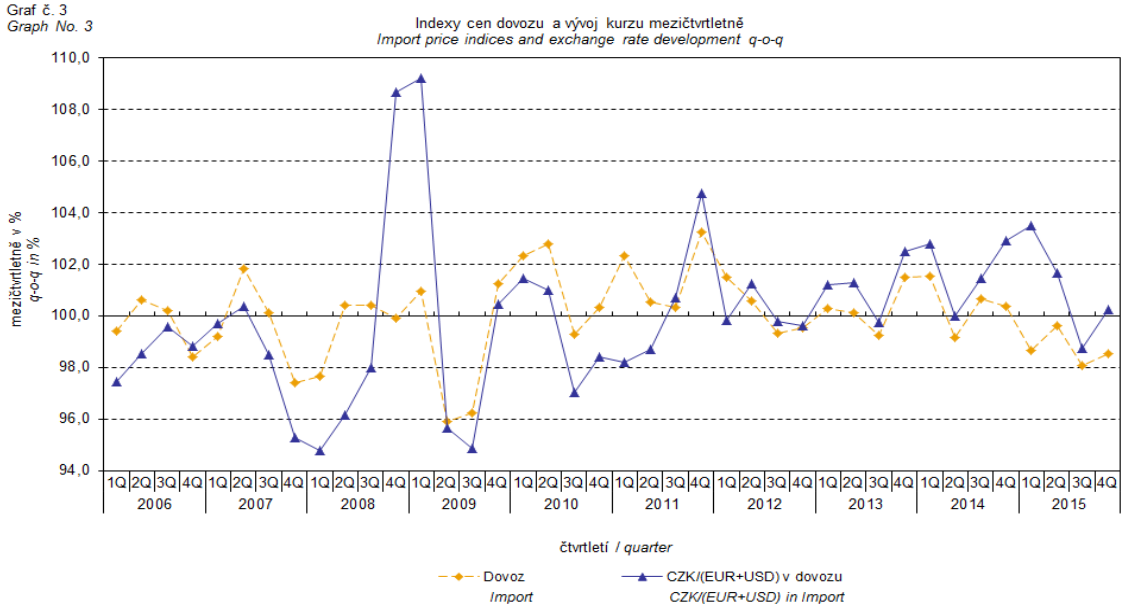

ANALÝZA

Z výše uvedených grafů číslo 2 a 3 je patrné, že v případě vývozu i dovozu jsou ceny zahraničního obchodu vázány na kurzové vlivy. Kontrakty se zahraničními subjekty jsou zpravidla uzavírány na delší časové období a čím je období kontraktu delší, tím je vazba na kurzy silnější.

Meziroční hodnocení:

Vývozní ceny se ve **4. čtvrtletí 2015** snížily o 3,2 % (ve 3. čtvrtletí 2015 o 2,7 %). Z významnějších skupin nejvíce klesly ceny minerálních paliv o 14,4 %, ostatních surovin o 12,4 %, chemikálií o 7,0 % a ceny strojů a dopravních prostředků o 1,8 %. Rostly zejména ceny nápojů a tabáku o 2,6 %.

Dovozní ceny ve **4. čtvrtletí 2015** klesly o 3,8 % (ve 3. čtvrtletí 2015 o 2,6 %). Nejvíce se snížily ceny minerálních paliv o 26,6 %, ostatních surovin o 9,0 % a ceny chemikálií o 6,0 %. Ceny strojů a dopravních prostředků rostly o 1,3 % a ceny průmyslového spotřebního zboží o 1,1 %.

Směnné relace se meziročně **ve 4. čtvrtletí 2015** zvýšily na hodnotu 100,6 % (ve 3. čtvrtletí 2015 hodnota 99,9 %), čímž se dostaly do pozitivních hodnot – viz graf číslo 4. Z významnějších skupin však pozitivních hodnot směnných relací dosáhla pouze minerální paliva (116,6 %). Negativní hodnoty směnných relací zaznamenaly zejména potraviny (96,0 %), stroje a dopravní prostředky (96,9 %), průmyslové spotřební zboží (97,6 %) a chemikálie (98,9 %).

Graf č. 4
Graph No. 4

Vývoj cen v zahraničním obchodě meziročně
Price trends in external trade y-o-y

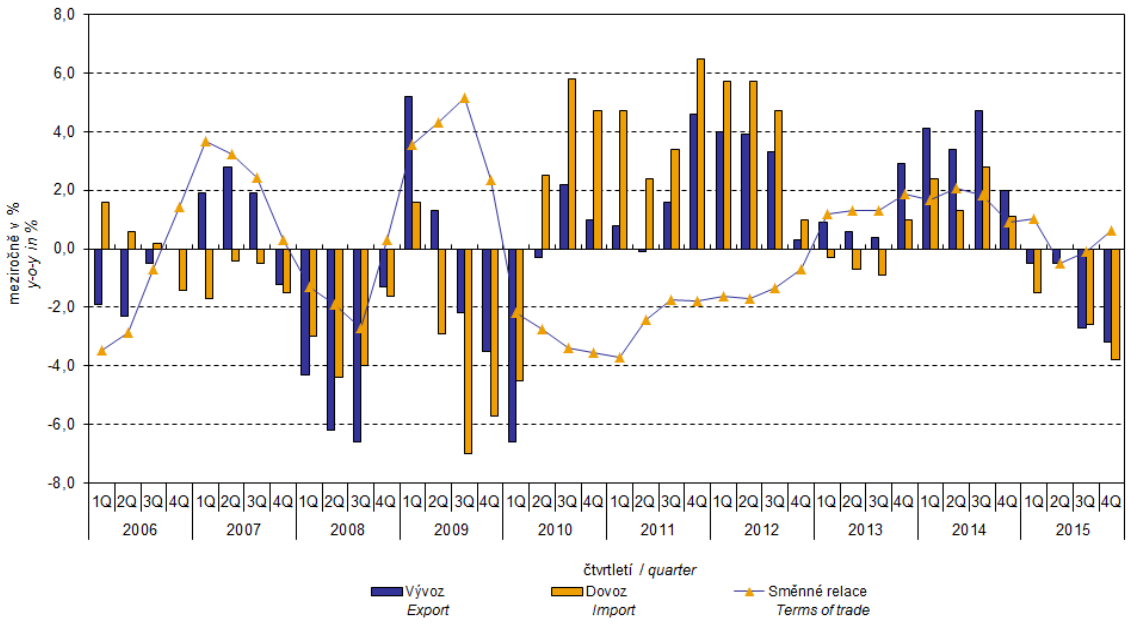

ANALÝZA

Vývoj v roce 2015

V průměru za celý rok 2015 se **vývozní ceny** snížily o 1,7 % (za rok 2014 růst o 3,5 %), dovozní ceny se snížily o 1,9 % (za rok 2014 růst o 1,9 %).

Ve **vývozních cenách** klesly především ceny minerálních paliv o 12,6 %, chemikálií o 4,7 %, polotovarů o 1,6 % a ceny strojů a dopravních prostředků o 0,4 %. Rostly pouze ceny nápojů a tabáku o 3,1 %.

V **dovozních cenách** se významně snížily ceny minerálních paliv o 23,8 %, ceny ostatních surovin o 9,2 % a ceny chemikálií o 3,1 %. Ceny průmyslového spotřebního zboží rostly o 3,6 % a ceny strojů a dopravních prostředků o 2,8 %.

Směnné relace dosáhly v úhrnu v roce 2015 hodnoty 100,2 % (v roce 2014 činily 101,6 %).

Graf č. 5
Graph No. 5

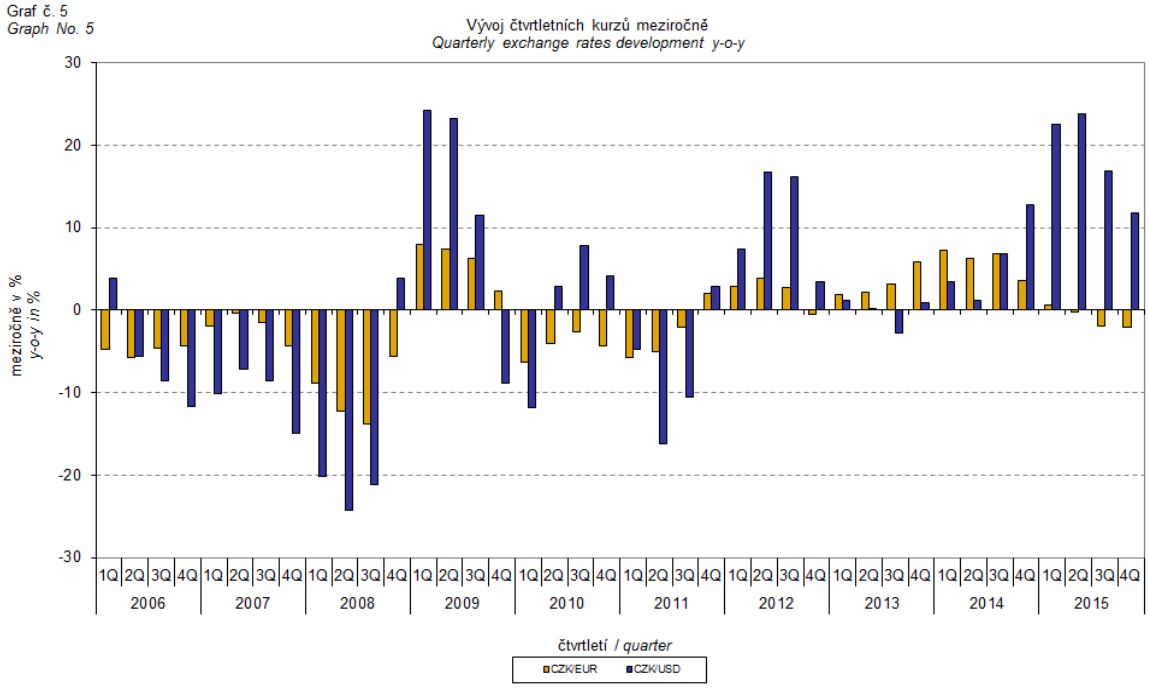

ANALÝZA

Meziroční kurzově očištěné indexy cen zahraničního obchodu

ČSÚ počítá také meziroční indexy cen zahraničního obchodu očištěné o kurzové vlivy. Postupuje se tak, že ceny v cizích měnách vykázané za aktuální měsíc jsou **přepočteny** na české koruny **kurzem** stejného měsíce **minulého roku**. Spolu s cenami vykazovanými v CZK vstupují do výpočtu váženého průměru. Tento kurzově očištěný bazický cenový index je vztažen k neočištěnému bazickému cenovému indexu stejného měsíce minulého roku, tím je spočten meziroční očištěný cenový index. **Rozdíly mezi očištěnými a neočištěnými cenovými indexy mohou být značné**, dobře viditelné jsou z grafu číslo 6 a 7, například v listopadu a prosinci 2013.
Použitá metoda z řady praktických důvodů neumožňuje 100% kurzové očištění, protože všechny realizace v cizích měnách nejsou v cizích měnách vykazovány; tento podíl činí do 30 %. Z uvedeného vyplývá, že **při plném kurzovém očištění by se rozdíly** mezi publikovanými cenovými indexy a kurzově očištěnými cenovými indexy pravděpodobně dále **zvětšovaly**.

Z výše popsaných kurzově očištěných indexů lze vytvořit také kurzově očištěný rozklad přírůstků indexů cen. Tabulka 1 na předposlední straně uvádí **publikovaný a kurzově očištěný rozklad přírůstků** indexů cen vývozu a dovozu, s rozšířením o nejvýznamnější dvoumístné skupiny SITC 7. Tento rozklad dobře ilustruje, kolika procentními body každá skupina "kurzově přispívala" do indexu.

Obecně platí, že kurzový vliv snižuje cenové indexy zahraničního obchodu, pokud koruna v úhrnu proti zahraničním měnám posiluje. Naopak kurzový vliv působí na zvyšování indexů cen, pokud koruna v úhrnu proti zahraničním měnám oslabuje. Z následujících grafů číslo 6 a 7 je patrné, jak významně kurzový vliv působil na výši indexů cen vývozu a dovozu.

ANALÝZA

Graf č. 6
Graph No. 6

Vývozní ceny meziročně
Export prices y-o-y

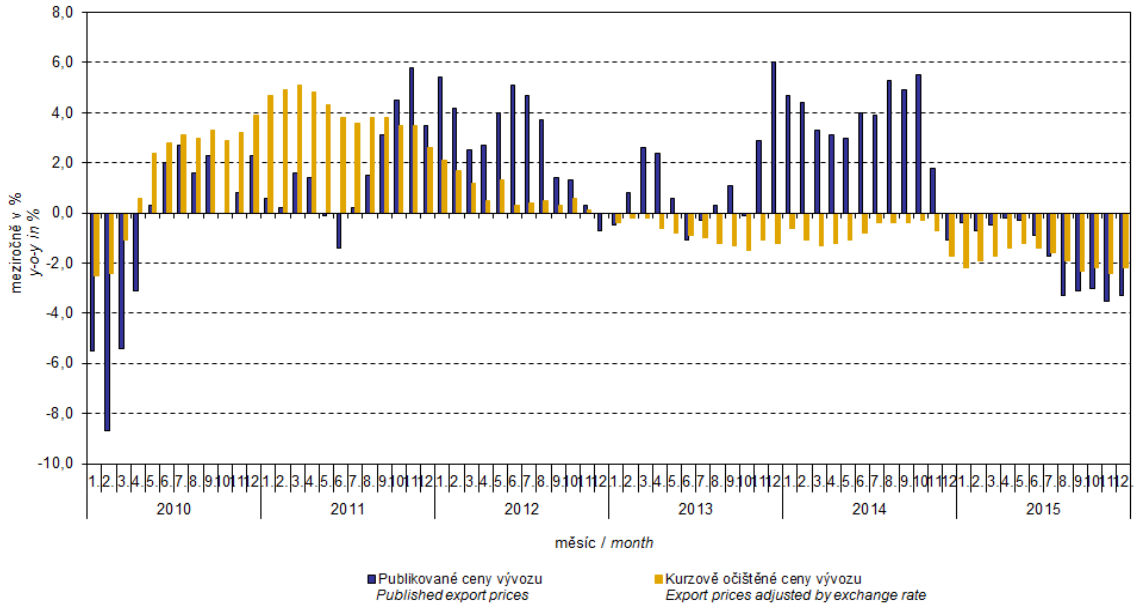

Graf č. 7
Graph No. 7

Dovozní ceny meziročně
Import prices y-o-y

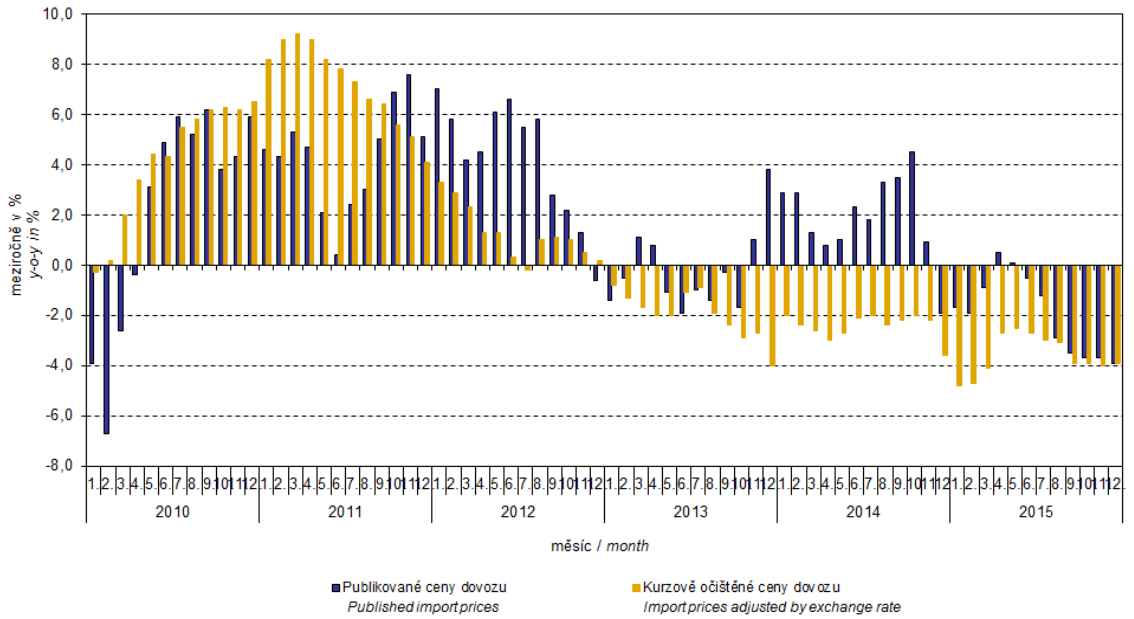

ANALÝZA

Graf č. 8
Graph No. 8

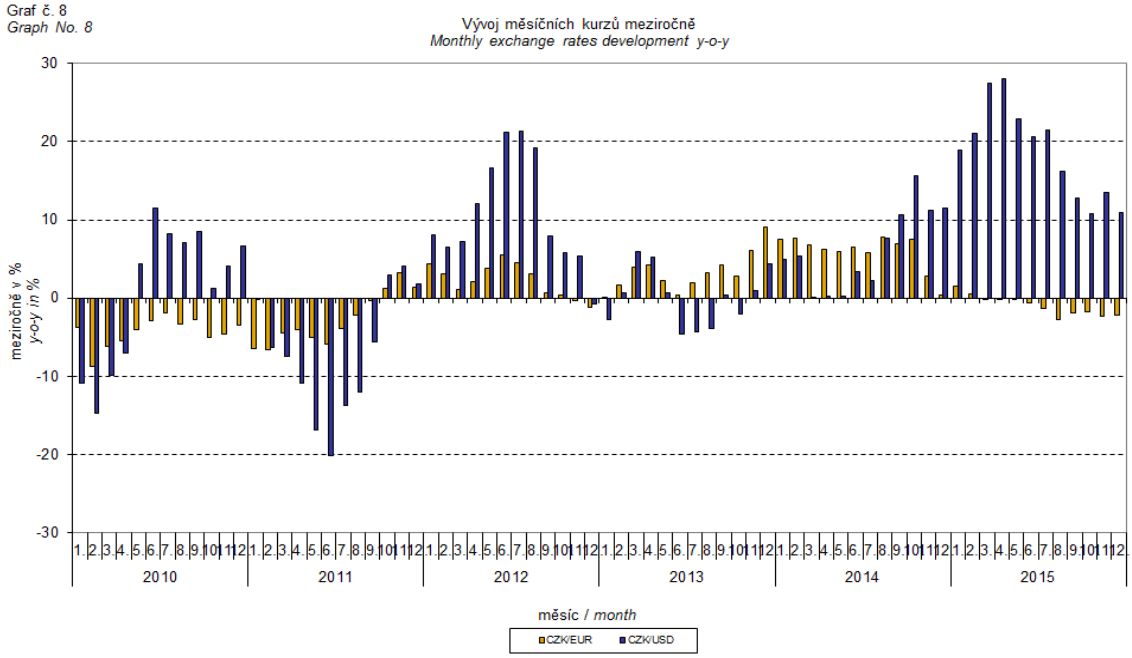

Graf č. 9
Graph No. 9

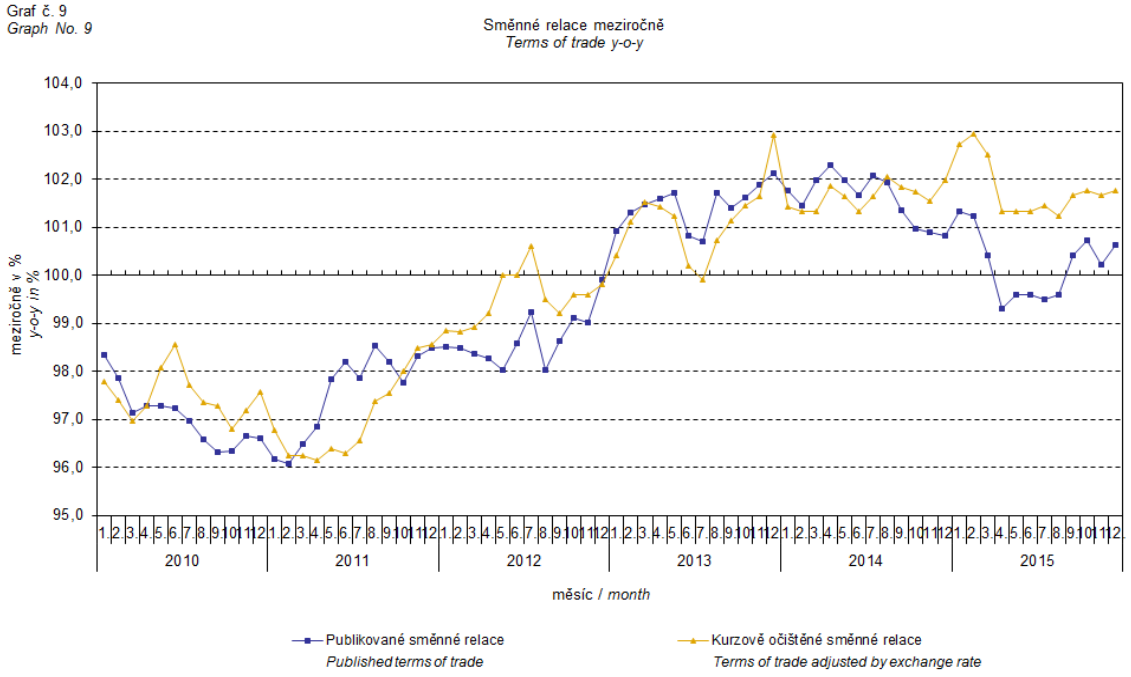

Z grafu číslo 9 je patrné působení kurzového vlivu na meziroční směnné relace.

ANALÝZA

Graf číslo 10 ukazuje vývoj hodnoty směnných relací, pokud se ze sledování vyloučí skupina minerálních paliv.

Graf č.10
Graph No. 10

Publikované směnné relace a směnné relace s vyloučením minerálních paliv meziročně
Published terms of trade and terms of trade excluding mineral fuels y-o-y

V grafu číslo 10 můžeme pozorovat vliv minerálních paliv, který do 4. čtvrtletí 2012 snižoval celkovou hodnotu meziročních směnných relací. V 1. čtvrtletí 2013 se situace obrátila a minerální paliva začala směnné relace zvyšovat. Souvisí to pochopitelně s vývojem cen na světových trzích, zejména ropy. Dovozní ceny, které mají proti cenám vývozním vyšší podíl surovin, reagují citlivěji na cenové turbulence. Při růstu cen surovin se proto směnné relace zpravidla snižují, a naopak při poklesu cen surovin směnné relace rostou.

Závěrečné shrnutí

Kurzový vliv meziročně ve **4. čtvrtletí 2015** (stejně jako ve 3. čtvrtletí 2015) působil na prohloubení poklesu cen vývozu a zároveň na zmírnění poklesu cen dovozu – bez kurzového vlivu byl pokles vývozních cen mírnější a dovozních cen razantnější. Vývozní ceny meziročně klesly méně než ceny dovozní, proto se směnné relace dostaly do pozitivních hodnot. S vyloučením kurzového vlivu zůstaly směnné relace také pozitivní. Hodnoty bez kurzového vlivu odpovídají kurzově očištěným indexům – viz grafy 6, 7 a 9.

ANALÝZA

Tabulka 1: Rozklad přírůstků publikovaných a kurzově očištěných indexů cen vývozu a dovozu za prosinec 2015
Table 1: Breakdown of export and import price indices - published and exchange rate adjusted for December 2015

SITC	Název *Name*	Publikované *Published*				Očištěné *Adjusted*			
		Meziměsíční *M-o-m*	Meziroční *Year-on-year*			Meziměsíční *M-o-m*	Meziroční *Year-on-year*		
		12/2015	10/2015	11/2015	12/2015	12/2015	10/2015	11/2015	12/2015
	Rozklad přírůstků indexů vývozních cen *Breakdown of export price indices*								
	Celkem *Total*	-0,4	-3,0	-3,5	-3,3	-0,2	-2,2	-2,4	-2,2
0	**Potraviny a živá zvířata** *Food and live animals*	0,0	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
1	**Nápoje a tabák** *Beverages and tobacco*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	**Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv** *Crude materials, inedible, except fuels*	0,0	-0,4	-0,4	-0,3	0,1	-0,4	-0,4	-0,3
3	**Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály** *Mineral fuels, lubricants and related materials*	-0,2	-0,5	-0,5	-0,5	-0,2	-0,5	-0,5	-0,5
4	**Živočišné a rostlinné oleje** *Animal and vegetable oils, fats and waxes*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	**Chemikálie a příbuzné výrobky** *Chemicals and related products*	0,0	-0,5	-0,5	-0,4	0,0	-0,5	-0,4	-0,3
6	**Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu** *Manufactured goods classified chiefly by material*	-0,1	-0,6	-0,8	-0,9	-0,1	-0,4	-0,6	-0,7
7	**Stroje a dopravní prostředky - z toho:** *Machinery and transport equipment - thereof:*	-0,1	-0,7	-1,0	-1,0	0,0	-0,3	-0,4	-0,4
74	Stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu, j.n. *General industrial machinery and equipment, n.e.s.*	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
77	Elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, j.n. *Electrical machinery, apparatus and appliances, n.e.s.*	0,0	-0,3	-0,4	-0,4	0,0	-0,2	-0,3	-0,3
78	Silniční vozidla *Road vehicles (including air-cushion vehicles)*	0,0	-0,4	-0,4	-0,4	0,0	-0,2	-0,1	-0,1
8	**Průmyslové spotřební zboží** *Miscellaneous manufactured articles*	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	Rozklad přírůstků indexů dovozních cen *Breakdown of import price indices*								
	Celkem *Total*	-1,2	-3,7	-3,7	-3,9	-1,0	-3,9	-4,0	-3,9
0	**Potraviny a živá zvířata** *Food and live animals*	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
1	**Nápoje a tabák** *Beverages and tobacco*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	**Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv** *Crude materials, inedible, except fuels*	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	-0,2
3	**Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály** *Mineral fuels, lubricants and related materials*	-0,9	-3,0	-2,8	-2,8	-0,8	-3,2	-3,1	-3,0
4	**Živočišné a rostlinné oleje** *Animal and vegetable oils, fats and waxes*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	**Chemikálie a příbuzné výrobky** *Chemicals and related products*	-0,1	-0,7	-0,7	-0,6	-0,1	-0,6	-0,6	-0,5
6	**Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu** *Manufactured goods classified chiefly by material*	-0,1	-0,5	-0,7	-0,8	-0,1	-0,3	-0,4	-0,5
7	**Stroje a dopravní prostředky - z toho:** *Machinery and transport equipment - thereof:*	-0,1	0,5	0,6	0,4	0,0	0,3	0,3	0,3
74	Stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu, j.n. *General industrial machinery and equipment, n.e.s.*	0,0	-0,1	-0,2	-0,2	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
75	*Office machines and automatic data-processing machines*	0,0	0,3	0,4	0,4	0,0	0,1	0,2	0,2
77	Elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, j.n. *Electrical machinery, apparatus and appliances, n.e.s.*	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
78	Silniční vozidla *Road vehicles (including air-cushion vehicles)*	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,1
8	**Průmyslové spotřební zboží** *Miscellaneous manufactured articles*	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

ANALÝZA

Závěrečná tabulka uvádí publikované **neočištěné** indexy cen zahraničního obchodu.

Tabulka 2: Indexy cen vývozu a dovozu ve 4. čtvrtletí 2015
Table 2: Export and import price indices in Q4 2015

SITC	Název *Name*	Stejné období předchozího roku = 100 *Corresponding period of previous year = 100*				
		3Q/2015	10/2015	11/2015	12/2015	4Q/2015
		Indexy vývozních cen *Export price indices*				
	Celkem *Total*	97,3	97,0	96,5	96,7	96,8
0	**Potraviny a živá zvířata** *Food and live animals*	93,3	95,5	96,3	97,2	96,3
1	**Nápoje a tabák** *Beverages and tobacco*	101,1	102,1	105,5	100,5	102,6
2	**Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv** *Crude materials, inedible, except fuels*	89,9	86,7	86,9	89,3	87,6
3	**Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály** *Mineral fuels, lubricants and related materials*	87,7	86,1	85,5	85,1	85,6
4	**Živočišné a rostlinné oleje** *Animal and vegetable oils, fats and waxes*	98,8	99,3	99,9	101,5	100,2
5	**Chemikálie a příbuzné výrobky** *Chemicals and related products*	95,4	92,3	92,9	94,0	93,0
6	**Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu** *Manufactured goods classified chiefly by material*	97,3	96,8	95,9	95,1	95,9
7	**Stroje a dopravní prostředky** *Machinery and transport equipment*	98,6	98,7	97,9	98,1	98,2
8	**Průmyslové spotřební zboží** *Miscellaneous manufactured articles*	98,9	98,9	98,5	98,7	98,7
		Indexy dovozních cen *Import price indices*				
	Celkem *Total*	97,4	96,3	96,3	96,1	96,2
0	**Potraviny a živá zvířata** *Food and live animals*	99,7	101,4	100,0	99,6	100,3
1	**Nápoje a tabák** *Beverages and tobacco*	99,2	97,0	96,2	96,1	96,5
2	**Suroviny nepoživatelné, s výjimkou paliv** *Crude materials, inedible, except fuels*	93,2	91,9	90,2	90,9	91,0
3	**Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály** *Mineral fuels, lubricants and related materials*	75,8	73,7	74,1	72,3	73,4
4	**Živočišné a rostlinné oleje** *Animal and vegetable oils, fats and waxes*	108,2	106,5	107,3	106,3	106,7
5	**Chemikálie a příbuzné výrobky** *Chemicals and related products*	96,9	93,8	93,9	94,3	94,0
6	**Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu** *Manufactured goods classified chiefly by material*	98,6	97,2	96,4	95,8	96,5
7	**Stroje a dopravní prostředky** *Machinery and transport equipment*	101,9	101,3	101,4	101,2	101,3
8	**Průmyslové spotřební zboží** *Miscellaneous manufactured articles*	102,9	101,0	101,3	101,2	101,1

Zpracoval: Ing. Vladimír Klimeš, odbor statistiky cen
Ředitel odboru: RNDr. Jiří Mrázek, tel. 274 052 533